

Utredningsinstituttet for
forskning og høyere utdanning
OT/BO/tkh/il 07.02.94
"forskrek.80"

U-notat 10/93

Forskerrekruttering på 1980-tallet

**Statistikk og kommentarer om finansieringskilder,
doktorgrader og forskerrekrutter med spesiell vekt
på grunnforskningsrådet NAVFs betydning**

Oktober 1993

Olaf Tvede

FORORD

I 1992 gjorde Utredningsinstituttet en avtale med NAVF om et avgrenset prosjekt med arbeidstittelen "NAVFs rekrutteringsstipendiater på 80-tallet: doktorgrader og forskerkarrierer". Instituttet laget et første utkast til rapport i 1992. Tilbakemeldingen på dette utkastet fra NAVFs side signaliserte ønskemål og analytiske ambisjoner som langt overskred de ressursene som var stilt til rådighet for prosjektet.

Ved den videre bearbeidelsen av materialet har Utredningsinstituttet tatt mest mulig hensyn til kommentarene fra NAVF, innenfor de rammer prosjektet har hatt. Dessuten er det opprinnelige arbeidet ajourført med nye data om doktorgrader avlagt i 1992 samt nye data fra forskerpersonalregistret for 1991.

Selv om notatet har vært planlagt og gjennomført i en statistisk preget form, tror vi det kan ha en viss interesse i sin tilbakeskuende form på 1980-tallet samt ved planlegging av nye undersøkelser nå i 1990-årene. Vi har derfor gjort materialet tilgjengelig for interesserte som et såkalt "U-notat".

Rapporten er utarbeidet av Olaf Tvede. Bo Sarpebakken har stått for bearbeidelsen av det statistiske materialet.

INNHOLD

1	Innledning: om synet på forskerrekruttering og forskerutdanning	4
2	Forskningsråd	7
3	Forskerkarriere og doktorgrad	9
4	Problemstillinger	11
5	Datamateriale og presiseringer	13
6	Forskerrekrutter og doktorgrader: et overblikk	16
7	Ulike årskull	19
8	Fagområdeforskjeller	22
9	Forskjeller mellom kvinner og menn	27
10	Forskerrekruttering og forskerkarriere	30
11	Hvem finansierer doktorgradene? Et oversyn over de siste 5 år	37
12	Avslutning	41
	REFERANSER	42
	TABELLVEDLEGG	43

1 INNLEDNING: OM SYNET PÅ FORSKERREKRUTTERING OG FORSKERUTDANNING

For 25 år siden

I en utredning om forskerrekruttering og forskerutdanning fra 1968 sies det bl.a. følgende (Hovedkomiteen for norsk forskning, 1968):

"Utdanning av forskere skjer vanligvis ved at kandidatene kommer inn i en rekrutteringsstilling som vitenskapelig assistent, stipendiat e.l., lønnet over statsbudsjettet, forskningsråd eller andre kilder. I slike stillinger arbeider de stort sett 2-6 år før de går over i en mer permanent forsker- eller lærerstilling. På grunn av defekter i systemet, f.eks. for få opprettede, faste stillinger i relasjon til behovet, går en del stipendiater og assistenter som sådanne over den vanlige tiden.

En kan passende regne utdanningstiden som frem til det tidspunkt da forskeren har en tilstrekkelig oversikt over et forskningsområde og innsikt i arbeidsmåten til selvstendig å kunne formulere og gjennomføre verdifulle forskningsoppgaver med god standard. Utdanningen skjer ved forskningsarbeid, selvstudium og diskusjoner med andre forskere. Forskningsarbeidet foregår i høyst forskjellige former, fra arbeid i nesten isolasjon til teamarbeid i solide fagmiljøer.

For noen avsluttes utdanningsfasen med en doktorgrad. De fleste får imidlertid ikke sin doktorgrad før i relativt sen alder, gjennomsnittlig i en alder av 40 år. Andre kan få en viss formell bekreftelse på sine kvalifikasjoner ved bedømmelse til stillinger (førsteamanuensis/lektor, dosent, professor) uten at de har en doktorgrad. I dag er det ofte slik at doktorarbeidet startes etter utdanningsfasen, når kandidatene har evne til å formulere et problem og gjennomføre en undersøkelse helt på egen hånd.

.....

Akseptering skjer ved ansettelse i fast stilling (amanuensis, lektor osv.). I dag skjer denne akseptering på et høyst ujevnt grunnlag. Noen går inn i faste stillinger lenge før det en kan kalle utdanningsfasen er slutt, mens enkelte blir gående i stipendiatstillinger til de trer rett inn i dosentur eller professorat. Aksepteringen skjer i det vesentlige etter tilgang på opprettede eller ledige stillinger, og ikke etter tilgang på nye forskere." (ss. 16-17).

Det heter videre at:

"En må også være oppmerksom på at behovet for organisert forskerutdanning er forskjellig innen de forskjellige fagområder. Det er vel særlig markert innen de naturvitenskapelige betonte fag. En bør derfor finne frem til ordninger som kan ta i betraktning behov for en differensiering, samtidig som det bør legges opp slik at de forskjellige læresteder koordinerer sine utdanningstilbud innen samme fagområde. Det må også være klart at de institusjoner som må forestå den organiserte utdanning, dvs. universitetene og høgskolene, ikke kan gjøre regning med å beholde innenfor sitt eget system alle dem som gis en slik utdanning." (s. 12).

Og at:

"En må fortsatt regne med at universitetene og høgskolene blir de største forbrukere av videreutdannede forskere. Rent kvantitativt er det vanskelig å vurdere hvor stort behovet for videreutdannede forskere er, særlig ved institusjoner utenom universiteter og høgskoler." (s. 10).

Fra de siste fem år

I forskningsmeldingen fra 1989 (St.meld. nr. 28 (1988-89). Om forskning) sies bl.a. følgende om forskerrekruttering og forskerutdanning (ss. 51-53):

"Alle doktorgradsstudenter bør sikres finansiering, f.eks. gjennom ansettelse i stipendiatstillinger finansiert fra forskningsrådene eller institusjonene, eller gjennom rekrutteringsstillinger i tilknytning til spesielle forskningsprogrammer og -prosjekter. Samtidig bør det ved tildeling av rekrutteringsstipend eller tilsetning i rekrutteringsstillinger være et krav at kandidaten legger opp til en doktorgradsutdanning.

.....

Grunnforskningsinstitusjonene, dvs. universiteter og vitenskapelige høyskoler, har hovedansvaret for forskerutdanningen. Godkjenning av opplegget for doktorgradsstudier og tildeling av doktorgrader tilligger disse institusjonene, sammen med ansvaret for å utarbeide organiserte doktorgradsprogrammer.

.....

For å møte de store behovene for økt forskerutdanning er det nødvendig å trekke på alle tilgjengelige ressurser i forskningssystemet.

.....

Som nevnt ovenfor, er det grunnforskningsinstitusjonene som har det sentrale faglige ansvaret for forskerutdanningen. Regjeringen legger fortsatt opp til at ansvaret for finansiering av forskerrekrutteringen skal ligge hos grunnforskningsinstitusjonene og forskningsrådene. Samtidig må det sikres at ressursene ved øvrige institusjoner og i næringslivet i større grad kan tas i bruk til rekruttering.

.....

Veksten i rekrutteringsmidler vil bli fordelt til grunnforskningsinstitusjonene og forskningsrådene, og disse institusjonene må i fellesskap legge opp til å dekke nasjonale behov for forskerrekruttering. Forskningsrådene vil kunne bidra til nasjonal arbeidsdeling, og knytte forskerutdanning til innsatsområder og programmer. Forskningsrådene vil også kunne bidra med flere ulike stipendordninger. Rådene bør for øvrig samarbeide med sikte på felles stipendtyper og retningslinjer."

Den siste forskningsmeldingen fra 1993 (St.meld. nr. 36 (1992-93) Forskning for fellesskapet. Om forskning) viderefører disse synspunktene og legger enda sterkere vekt på at forventningene om at forskerrekruttene skal ta en doktorgrad må styrkes, og at forskerrekruttene må bli bedre. Det sies bl.a. følgende (ss. 78-79):

"Hovedutfordringen fremover er kvalitativ styrking av forskerrekrutteringen, med sikte på å bedre kvaliteten og øke gjennomføringsgraden.

-
- lærestedenes ansvar for å veilede og følge opp forskningsstipendiatene må understrekes sterkt,
 - utbygging av organiserte forskerutdanningsprogrammer og strukturert veiledning må prioriteres. Lærestedene bør samarbeide om dette."

Kort oppsummering

Alt i alt kan vi si at det i løpet av denne 25-års perioden vi har gitt noen få glimt fra, i økende grad legges vekt på formalisert utdanning i forskerrekutteringen og at kravet til resultater i form av dokumentert kompetanse - doktorgrad - også har økt.

2 FORSKNINGSRÅD

I forskningsmeldingen fra 1989 omtales bl.a. forskningsrådene slik (s. 92):

"Forskningsrådene er sentrale kontaktledd mellom forskningsmiljøene og myndighetene, og mellom forsknings-systemet og ulike brukergrupper. De koordinerer og planlegger forskningsaktiviteter, de fordeler statlige og andre midler, samtidig som de er rådgivende organer."

Av de fem forskningsråd vi hadde fram til 1992, er det i denne sammenhengen grunnforskningsrådet NAVF som er særlig interessant. Av forskningsrådene var det NAVF som hadde hovedansvaret for grunnforskningen og var engasjert i den langsiktige oppbyggingen av forskningskompetanse ved de høyere læresteder.

NAVF var en selvstendig institusjon med oppgave å fremme forskning innenfor humanistiske fag, medisin, naturvitenskap og samfunnsvitenskap. Rådet skulle være et strategisk, evaluende og finansierende organ som skulle legge særlig vekt på de langsiktige nasjonale perspektivene for norsk grunnforskning.

NAVF skulle bl.a.:

- Utarbeide langtidsplaner, herunder planer for forskerrekuttering, basert på analyser og utredninger om behov for forskning. Sammen med universitetene og høgskolene hadde NAVF et særlig ansvar for rekuttering og utdanning av forskere.

- Bevilge midler til forskerrekruttering, forskningsprosjekter og -programmer og andre tiltak til forskere og institusjoner.
- Ta initiativ til prosjekter og programmer av særlig betydning og til viktige fellestiltak, bistå departementer, andre myndigheter og private med utredninger, uttalelser og planlegging og gjennomføring av forskningsprogrammer og prosjekter.
- Samarbeide med organer og institusjoner som arbeidet med forskning for en koordinert utvikling av forskningen i samsvar med samfunnets behov, og for å etablere best mulig tverrfaglig samarbeid på dette området. Det skulle legges særlig vekt på samarbeidet med de andre forskningsrådene.
- Medvirke til at forskningens resultater ble gjort kjent og skulle komme myndighetene og allmennheten til gode.

Arbeidsdeling mellom forskningsråd og læresteder

I den omfattende debatten om rekruttering til forskning finner vi to hovedargumenter som går på arbeidsdelingen mellom forskningsråd og læresteder; i sin renyrkete form er disse to argumentene som følger:

1. Rekruttering bør skje gjennom håndplukking. Lærestedene bør selv drive rekrutteringsarbeidet. De vil lettere kunne identifisere talentene og bør få anledning til å satse på dem. Rekruttering fra egne rekker er av det gode. Nærhet og personkunnskap sikrer kvalitet. Lærestedene bør selv ha hånd om rekrutteringsstillingene.
2. Rekruttering bør skje gjennom konkurranse. De gode miljøene bør få mulighet til å sikre seg de gode talentene - uansett hvor i landet miljøene og talentene måtte befinne seg. Konkurranse sikrer kvalitet. Forskningsrådene bør ha hånd om rekrutteringsstillingene

3 FORSKERKARRIERE OG DOKTORGRAD

Doktorgrad har ofte blitt brukt som et formelt kriterium på om en er vel kvalifisert som forsker. Mange har gjort og vil ventelig fortsatt gjøre vitenskapelig karriere uten en slik grad. Ved tilsetting i vitenskapelige stillinger kreves ofte doktorgrad - eller "tilsvarende kompetanse"; realkompetanse er det viktige.

Innføringen av et nytt nasjonalt doktorgradsreglement sammen med krav om at alle nye forskerrekruutter - stipendiater - skal få opptak på et doktorgradsstudium, vil nok føre til at de formelle aspektene knyttet til en doktorgrad vil bli styrket i årene framover når vitenskapelige stillinger skal besettes. Samtidig vil det stride mot "de ideale krav" i universitetssamfunnet å legge hele vekten på formelle krav, ikke på realkompetanse. Tradisjonelt har universitetssamfunnet lagt stor vekt på originalitet i forskningen, også ved vurderingene av doktorgradene. Kravet til originalitet vil ventelig bli betydelig neddempet med de nye doktorgradene.

Det siste tiåret har det vært en sterk økning i tallet på avlagte doktorgrader. Dette skyldes bl.a. at de nye doktorgradene har gjort seg gjeldende, særlig innen teknologi og matematikk/naturvitenskap. Stadig flere tar doktorgrad etter de nye ordningene. Det er likevel først fra 1989 at det tildeles vesentlig flere nye doktorgrader enn gamle. Likevel har antallet gamle grader holdt seg forholdsvis konstant. Dette kan tyde på at de gamle doktorgradene ofte fanger opp personer som ikke har anledning til eller interesse for et planmessig og strukturert opplegg. Forskjeller i antatt status mellom doktorgradstypene kan spille inn i forskeres valg av doktorgrad; også hvor forskerne er i sitt karriereforløp. Gjennomgående er de som avlegger en doktorgrad under de nye ordningene langt yngre enn de som tar den gamle graden; de nye doktorgradene kommer tidligere i en forskerkarriere (se Olsen, 1988).

Hvor vanlig er doktorgrad blant FoU-personalet? Hvis vi sammenlikner på tvers av de ulike sektorer i forskningssystemet og tar med både rekrutter, midlertidig så vel som fast ansatt personale, finner vi følgende. I 1989 hadde 31 prosent av det totale vitenskapelige personalet i U&H-sektoren en doktorgrad. I instituttsektoren var den tilsvarende andelen 16 prosent. I næringslivet hadde i 1989 under 7 prosent av de U&H-utdannede forskerne doktorgrad. (Se Tvede 1992).

Det er store forskjeller mellom fagområder i doktorgradsandel blant forskerpersonalet. De høyeste andelenene både i U&H- og instituttsektoren finner vi i medisin og landbruksfag. De laveste doktorgradsandelene finner vi i humaniora og samfunnsvitenskap. M.a.o., fag og disipliner har ulike krav, forventninger og praksis - også til nødvendigheten av en doktorgrad - noe som gjenspeiles i doktorgradshyppigheten innen ulike fagområder. (Tvede, 1992).

Dessuten, hvis vi stiller spørsmålet om hvor nødvendig doktorgrad er, og tar utgangspunkt i de nye forskerrekruttene i perioden 1980-83, viser analyser (Tvede, 1992) et klart mønster: av alle som har tatt doktorgrad, er to av tre i forskerstilling i 1989. Av dem som ikke har tatt doktorgrad, er det tilsvarende tallet bare en av tre. Dette kan tolkes som at de som tar doktorgrad i løpet av forholdsvis kort tid, oftere enn andre dokumenterer egnethet for en forskerkarriere. Samtidig er ikke doktorgrad den eneste vei for å gå videre i forskningssystemet.

Sett over en lengre periode fram til i dag finner vi et endret syn på forskeropplæring og doktorgradsutdanning. Tradisjonelt har forskeropplæringen hatt som formål å forberede til en akademisk karriere. Et fellesmål for mange tiltak i dag er å få i stand en forskerutdanning med bredere økonomiske og samfunnsmessige siktemål. Det skal skje en delvis frakopling fra tradisjonelle akademiske karrieremål; forskerutdanningen

skal også rettes mot andre behov i samfunnet for arbeidskraft med forskningskompetanse, - og med moderate kostnadskrav.

Disiplinære forskjeller bør også trekkes inn hvis forskeropplæring og fullføring av doktorgrader skal belyses og drøftes. Det er viktige forskjeller mellom ulike vitenskapelige disipliner mht. selve forskningsprosessen så vel som den mer profesjonelle praksis. Holdes naturvitenskapelige disipliner opp mot samfunnsvitenskapelige og humanistiske, gjelder at i mange av disse siste så er ofte forskningsproblemene mer diffuse, de teoretiske perspektivene mer omstridte, og selve metodene mindre standardiserte. Også når det gjelder betydningen av en fullført doktorgrad for videre karrieremuligheter er det betydelige forskjeller mellom disipliner.

4 PROBLEMSTILLINGER

Hvis vi legger vekt på 1980-tallet, kan vi på grunnlag av det foregående trekke ut følgende spørsmål og problemstillinger.

1. Hvordan var doktorgradshyppighetene blant rekrutteringspersonalet på 80-tallet - i betydningen, hvor mange har etter hvert tatt en doktorgrad?
2. Hvordan ser dette mønsteret ut for de ulike organene/ finansieringskildene? Har de hatt like stor "suksess" i å plukke ut forskerrekrutter - i betydningen av om deres rekrutter like ofte har tatt doktorgrad etter hvert.
3. NAVF har stått i en særstilling blant forskningsrådene mht. forskerrekruttering og hadde som en del av sitt formål å "overrisle" lærestedene med nye forskerrekrutter. Hvordan ser resultatene ut for NAVF?
4. Satsing på forskerutdanning og -rekruttering dreier seg ikke bare om at rekruttene skal oppnå doktorgraden. Rek-

rutteringsperioden skal mer allment også kvalifisere til en forskerkarriere for mange. Hvordan blir bildet når vi legger an en slik vinkling? Blir mønstrene de samme som når vi ser på avlagte doktorgrader?

5. Stipendiatene har stått i en positiv særstilling blant rekrutteringspersonalet mht. pliktarbeid og frihetsgrader. Hvordan er forholdene for denne gruppen spesielt? Gjør de det "bedre" enn andre forskerrekrutter når det gjelder å avlegge doktorgrader og å gå i inn i karrierer som forskere?
6. Ulike disipliner har ulike tradisjoner, krav og forventninger. Hvordan blir mønstrene og bildet når vi sammenlikner ulike fagområder?
7. Fra et forskerrekrutterings synspunkt framheves nå kvinner som å utgjøre den store reserven, og at forholdene bør legges bedre til rette for kvinner. Hva viser tilsvarende sammenlikninger av mannlige og kvinnelige forskerrekrutter?
8. Forskningsråd og andre enheter har ulike formål; en oppgave kan være å drive forskerrekruttering og dermed sikre oppstartning av et doktorgradsarbeid. Det blir ofte også sett som en oppgave å søke å bringe påbegynte doktorgradarbeider i havn. Vi vet at mange som tar en doktorgrad, bruker svært lang tid og ofte kan vandre mellom midlertidige stillinger og engasjementer. Noen forskningsråd og andre organer har innført ordninger som har karakter av å være kortvarige avslutningsstipend. Følgende spørsmål blir dermed interessant: hvor mange av doktorgradene har forskningsrådene og andre finansieringskilder en del av?

5 DATAMATERIALE OG PRESISERINGER

Forskerpersonalregisteret ved NAVFs utredningsinstitutt er den ene datakilden. Registeret inneholder data på individnivå, og omfatter vitenskapelig og høyere administrativt personale ved norske universiteter, vitenskapelige høyskoler og distrikthøyskoler (U&H-sektoren), samt forskere ved de fleste forskningsinstitutter og andre institusjoner hvor FoU utgjør en sentral del av virksomheten (instituttsektoren). Vi mangler detaljerte opplysninger om noe over 900 personer i den næringslivsorienterte delen av instituttsektoren; disse driver i hovedsak teknologisk utviklingsarbeid. For næringslivet har vi ingen data om den enkelte forsker.

Registeret inneholder følgende opplysninger: navn, kjønn, alder, utdanning (type, sted og år), doktorgrad (norsk eller utenlandsk og år for kreering), stilling, finansiering av stilling, sektortilhørighet i forskningssystemet, arbeidssted og arbeidsstedets fagområdetilknytning.

Fra 1977 har forskerpersonalregisteret blitt ajourført hvert annet år, siste tilgjengelige opplysninger i skrivende stund er pr. 01.10.1991. Oppdatering skjer med informasjon som innhentes direkte fra de forskningsutførende enhetene.

Doktorgradsregisteret ved NAVFs utredningsinstitutt som er den andre datakilden, omfatter alle som har tatt doktorgrad eller lisensiatgrad ved norske universiteter og høyskoler, fra og med den første i 1817. Grader avlagt i utlandet inngår ikke. Registeret oppdateres to ganger i året på grunnlag av oppgaver fra de enkelte læresteder, og inneholder opplysninger om: navn, kjønn, alder, nasjonalitet, utdanning (embetseksamen) med angivelse av utdanningsår og sted, doktorgradstype (tittel) med år for kreering og med angivelse av sted, fagområde for grad, og fagdisiplin for grad (gjelder bare fagområdene humaniora, samfunnsvitenskap og matematikk/naturvitenskap).

Pr. i dag er registret ført a jour med alle doktorgrader avlagt i løpet av 1992 (alle som da hadde disputert).

Hva er en forskerrekrutt? Forskerrekrutter er i prinsippet en fellesbetegnelse for personer særlig ved universiteter og høyskoler, men også i instituttsektoren, som er under opplæring som forskere. Forskerrekruttene har fram til nylig kunnet deles i to hovedgrupper: stipendiater og vitenskapelige assistenter. Tradisjonelt har det gått et skille mellom stipendiatstillinger og vitenskapelige assistentstillinger, stipendiatstillinger har hatt en sterkere utdannings- og forskningskomponent; de vitenskapelige assistentene har hatt langt mer pliktarbeid og en mindre fri stilling til å drive egen forskning.

Ifølge retningslinjer fra Kultur- og vitenskapsdepartementet fra 1986 skal skillet opprettholdes i framtiden, men trekkes på en annen måte. Den organiserte forskerutdanningen skal knyttes til tilsetning i stipendiatstilling, mens vitenskapelig assistentstilling tenkes brukt der det er behov for praktisk assistanse uten forskerutdanning. De gamle vitenskapelige assistentstillingene skal gradvis erstattes av stipendiatstillinger og bli mer innrettet mot forskning.

Hva mener vi med doktorgradshyppighet? For å kunne sammenlikne over tid og mellom årskull forskerrekrutter er det fordelaktig at hyppighet måles i relative termer. Den beste belysning vil være å følge det enkelte årskull forskerrekrutter over tid for å se hvor mange som tar doktorgrad i det enkelte år, og hvor mange som samlet har tatt doktorgrad i løpet av gitte perioder.

Når er en doktorgrad ferdig avlagt? Etter at doktorgradsarbeidet er avsluttet, gjenstår flere faser. Arbeidet skal formelt innleveres: bedømmelseskomite, ofte med internasjonale medlemmer, skal oppnevnes og godkjennes; bedømmelseskomiteen skal gjøre sitt arbeid; disputasdato skal fastlegges;

disputas skal holdes; doktorgraden skal formelt godkjennes i øverste myndighetsorgan; formell kreering skal skje. De ulike fasene tar tid. Fra innlevering til disputas tar det ofte fra 6 måneder til mer enn et år - med store forskjeller mellom disiplinene. Hvilket tidspunkt som benyttes for registrering, vil få betydning for beregnet gjennomføringstid. Det er viktig at tidsregistreringen skjer på en enhetlig måte, ellers kan sammenlikninger mellom fag og fagområder bli skeive.

I doktorgradsregisteret ved NAVF-U registrerer vi årstallet for disputas. Dette gir noe lengre gjennomføringstider enn ved registrering av tidspunkt for innlevering. Når bare årstallet registreres, vil dette gi forholdsvis mindre utslag i beregninger av gjennomsnittlige gjennomføringstider.

Operasjonaliseringer Svarene på spørsmålene gir ideelle krav. Hva kan vi operasjonelt gjøre? Vi henter oversikter over alle U&H- og forskningsrådsstipendiater og andre rekrutter på gitte registreringstidspunkt fra Forskerpersonalregisteret. Registeret ajourføres hvert annet år og forteller ikke hvilket år den enkelte forskerrekrutt tiltrådte sin stilling. Det er derfor nødvendig å operere med årskull som dekker to år. Vi analyserer alle årskullene på 80-tallet: 1980/81, 1982/83, 1984/85, 1986/87 og 1988/89 - vi følger dem over tid.

For å kunne foreta sammenlikninger for hele 80-tallet mellom jamførbare grupper er det i en rekke sammenhenger hensiktsmessig å rette søkelyset spesielt mot stipendiatgruppene. Operasjonelt betyr det at vi da vil se nærmere på stipendiater finansiert over utdanningsinstitusjonenes grunnbudsjetter, samt stipendiater finansiert av forskningsrådene. Stipendiatenes arbeidsplass kan være i U&H- eller i instituttsektoren. Selv om stipendiater på et vis er en homogen gruppe, er det også forskjeller mellom grupper av stipendiater mht. tilsettingsvilkår og lengde på stipendperioden.

Studentstipendiater er utdanningsstillinger på lavere nivå. Slike stipend gis før embetseksamen er avlagt, vanligvis med ett års varighet. De regnes ikke med i det ordinære rekrutteringspersonalet. Slike stipend har lenge vært vanlig i medisin, men gis nå oftere også innenfor andre fagområder for å styrke hovedfagsrekrutteringen innen spesielle emner.

Rekrutteringsstillingene, eller de vitenskapelige utdanningsstillingene, har tre hovedfinansieringsformer, enten over universitetenes budsjetter, eller fra forskningsrådene, eller fra andre eksterne midler. I den sistnevnte gruppen er forskningsfondene innen det medisinske fagområdet av særlig stor betydning. Innen samfunnsvitenskap har departementsmidler vært en viktig finansieringskilde.

Når det gjelder de ulike årskullene, er finansieringskilden knyttet til den første gangen en rekrutt blir registrert. Mange forskerrekrutter får andre finansieringskilder senere. I vår sammenheng fanges senere finansieringskilder og stillinger opp ved ajourføringen av Forskerpersonalregisteret.

6 FORSKERREKRUTTER OG DOKTORGRADER: ET OVERBLIKK

Generell oversikt¹

I alt 6261 personer var nye i rekrutteringsstilling i perioden 1980-89 (se Tabell 1). 1974 (32 prosent) hadde da en stipendiatstilling finansiert enten over universitetenes grunnbudsjetter (11 prosent) eller av forskningsrådene (20 prosent). NAVF-finansierte er den største gruppen blant stipendiatene. Den aller største rekrutteringsgruppen er vitenskapelige assistenter finansiert over utdanningsinstitusjonenes egne grunnbudsjetter (29 prosent).

¹ Spørsmål som ikke belyses, er hvordan forholdene er i forskerrekrutteringsperioden - sett med rekruttenes egne øyne. En kartlegging av ulike slike aspekter finnes i Tvede (1990) for de nye forskerrekruttene i årskullene 1978/79 og 1984/85.

1750 (28 prosent) av disse nye rekruttene har avlagt doktorgrad i Norge fram t.o.m. 1992.

Den rene stipendiatgruppen - U&H- og forskningsrådsfinansierte - har tatt 739 eller 40 prosent av alle gradene.

Tabell 1 Nye forskerrekutter i U&H- og instituttsektoren i perioden 1980-1989. Antall rekutter, antall avlagte doktorgrader pr. 31.12.1992 og doktorgradshyppigheter (%), etter stillingstype og finansieringskilde.

Stillingstype/ finansieringskilde	Antall nye rekutter	Antall avlagte doktorgrader	Doktorgrads- hyppighet (%)
U&H-stipendiat	712	247	35
NAVF-stipendiat	752	283	38
NLVF-stipendiat	177	73	41
NTNF-stipendiat	258	111	43
NFFR-stipendiat	61	24	39
NORAS-stipendiat	14	1	(7)
Sum "rene" stipendiater	1 974	739	37
NAVF-prosjektstip.	56	17	30
Andre stipendiater	932	271	29
U&H-vit.ass	1 812	443	24
NAVF-vit.ass	417	108	26
NLVF-vit.ass	114	52	46
NTNF-vit.ass	71	19	27
NFFR-vit.ass	54	7	13
NORAS-vit.ass	37	0	-
Andre vit.ass	794	94	12
Sum øvrige rekutter	4 287	1 011	24
Totalt	6 261	1 750	28

Kilde: Forskerpersonal- og doktorgradsregistrene, NAVF-U

Doktorgradshyppighet

Hvordan er doktorgradshyppighetene når vi ser nærmere på de ulike stillingstypene og finansieringskildene? For det første, doktorgradshyppigheten er 13 prosentpoeng høyere for den rene stipendiatgruppen (37 prosent) enn for den øvrige rekrutteringsgruppen (24 prosent) - som hovedsakelig består av vit.ass.er. Alle stipendiattyper i den rene stipendiatgruppen (med unntak av NORAS-stipendiatene) har en doktorgradshyppighet på omkring 40 prosent, forskjellene er forholdsvis små. De første NORAS-stipendene ble gitt så sent som i 1986/87, bare en av disse stipendiatene har hittil (1992) disputert.

For det andre, blant de øvrige stillingstypene ligger stort sett doktorgradshyppigheten på 25-30 prosent. Vitenskapelige assistenter finansiert av NLVF skiller seg ut med en særlig høy doktorgradshyppighet (46 prosent), den høyeste blant alle stillingstypene. I gruppen "andre stipendiater" har 29 prosent avlagt doktorgrad innen utgangen av 1992.

7 ULIKE ÅRSKULL

Tabell 1 gir en samlet oversikt for alle årskullene på 80-tallet, dvs. de årskullene vi har kunnet identifisere er fra: 1980/81, 1982/83, 1984/85, 1986/87 og 1988/89. Når det gjelder de tre siste årskullene, er det mange som ennå ikke er ferdig med avhandlingsarbeidet. Det har også vært en sterk økning i antallet innenfor enkelte av stipendiatgruppene de senere årene. Doktorgradshyppighetene i Tabell 1 som gjelder hele perioden fra 1980, blir påvirket av slike forhold.

Dersom vi sammenlikner doktorgradshyppigheter etter lengre perioder, vil vi forvente at de to første årskullene (1980/81 og 1982/83) ved utgangen av 1992 gir et langt bedre bilde av hvor mange som tilslutt vil fullføre en doktorgrad. Vi foretar

to analyser, en av hvert enkelt årskull (Tabell 2) og en for de to første kullene samlet (Tabell 3).

Tabell 2 viser oversikten for hver av de fem ulike årskullene. Mønsteret for det enkelte årskull er i hovedtrekk slik som for alle årskullene samlet - men med noen forskjeller i rangplasseringen for den enkelte kategori.

De to eldste årskullene har ganske lik doktorgradshyppighet, hver tredje rekrutt har tatt doktorgrad; i den "rene" stipendiatgruppen (jf. Tabell 1 for avgrensningen) har omtrent annenhver tatt doktorgrad.

Jo yngre årskullene er, jo færre har tatt doktorgrad. I hvert årskull har stipendiatgruppene stort sett høyere doktorgradshyppigheter enn vit.ass.gruppene.

Tabell 2 Nye forskerrekrutter i U&H- og instituttsektoren i perioden 1980-1989 etter stillingstype, finansieringskilde og starttidspunkt for rekrutteringsperioden. Antall rekrutter og prosentandel med avlagt doktorgrad i Norge pr. 31.12.1992.

Stillingstype/ finansieringskilde	Starttidspunkt for rekrutteringsperiode										Totalt	
	1980-81		1982-83		1984-85		1986-87		1988-1989			
	Antall	Andel m/ dr.grad	Antall	Andel m/ dr.grad	Antall	Andel m/ dr.grad	Antall	Andel m/ dr.grad	Antall	Andel m/ dr.grad	Antall	Andel m/ dr.grad
U&H-stipendiat	109	51	98	59	101	51	152	33	252	13	712	35
NAVF-stipendiat	121	55	90	51	126	48	140	38	275	21	752	38
NLVF-stipendiat	13	(77)	21	67	26	69	34	53	83	16	177	41
NTNF-stipendiat	22	27	40	53	41	41	59	41	96	45	258	43
NFFR-stipendiat	14	(21)	14	(36)	10	(50)	10	(60)	13	(38)	61	39
NORAS-stipendiat	0	-	0	-	0	-	3	(..)	11	(-)	14	(7)
NAVF-prosjektstip.	32	31	24	29	0	-	0	-	0	-	56	30
Andre stipendiater	113	38	121	40	175	30	205	39	318	15	932	29
U&H-vit.ass.	432	29	393	32	431	29	351	17	205	3	1 812	24
NAVF-vit.ass.	115	32	89	24	110	29	90	20	13	(-)	417	26
NLVF-vit.ass.	30	37	36	56	34	44	11	(55)	3	(..)	114	46
NTNF-vit.ass.	15	(27)	9	(..)	13	(23)	19	(42)	15	(13)	71	27
NFFR-vit.ass.	9	(..)	4	(..)	13	(8)	11	(9)	17	(6)	54	13
NORAS-vit.ass.	0	-	0	-	0	-	13	(-)	24	-	37	-
Andre vit.ass.	130	19	145	20	153	18	150	7	216	1	794	12
Totalt	1 155	35	1 084	37	1 233	33	1 248	27	1 541	14	6 261	28

Kilde: Forskerpersonal- og doktorgradsregistrene, NAVF-U

Tabell 3 viser den samme grupperingen som Tabell 1 for de to eldste årskullene samlet. Hovedinntrykket - med ett unntak - er at det er små forskjeller mellom "hvor gode" de ulike finansieringskildene er innen hver av hovedgruppene. Unntaket er det tidligere NLVF, som hadde en klar kopling til lærestedene i landbruksforskning (NLH, NVH) - som igjen var tidlig ute med nye, standardiserte doktorgradsprogram. De NLVF-finansierte gruppene har doktorgradshyppigheter som må karakteriseres som meget høye i forhold til de andre, tilsvarende gruppene.

8 FAGOMRÅDEFORSKJELLER

Stipendiatgruppene har (hatt) bedre arbeids- og forskningsbetingelser enn vit.ass.ene og også hatt klarere forventninger rettet mot seg om å ta en doktorgrad. Utvelgelsen har også som oftest vært annerledes. Generelt har utvelgelsen av stipendiater vært mer preget av individuell konkurranse enn utvelgelsen av vit.ass.er. Vi legger derfor spesiell vekt på stipendiatene og foretar to analyser, en analyse av alle de aktuelle stipendiatene i perioden 1980-89 og en av de tidlige stipendiatene i perioden 1980-83. Dessuten ser vi spesielt på NAVF-finansierte stipendiater.

Tabell 4 viser fagområdeanalysene mht. doktorgradshyppigheter for hele perioden 1980-89. Hovedtrekkene er de følgende når vi ikke ser på finansieringskilder. Teknologi ligger klart over gjennomsnittet; humaniora og samfunnsvitenskap ligger klart under - særlig samfunnsvitenskap har lav doktorgradshyppighet. Medisin og landbruksfag er noe over gjennomsnittet.

Doktorgradshyppighetene for de ulike NAVF-finansierte stipendiatene er omtrent som for den samlede stipendiatgruppen i det tilsvarende fagområdet. Den totale doktorgradshyppigheten er den samme for NAVF-stipendiatene (38%) som for alle stipendiatene (37%).

Tabell 5 viser fagområdeanalysene mht. doktorgradshyppigheter for stipendiatene som begynte i perioden 1980-83. Hovedtrekkene er de følgende. Den samlede doktorgradshyppigheten er langt høyere, noe mer enn annenhver av stipendiatene har avlagt doktorgrad ved utgangen av 1992 (53%).

Tabell 3 Nye forskerrekutter i U&H- og instituttsektoren i perioden 1980-1983. Antall rekutter, antall avlagte doktorgrader pr. 31.12.1992 og doktorgradshyppigheter (%), etter stillingstype og finansieringskilde.

Stillingstype/ finansieringskilde	Antall nye rekutter	Antall avlagte doktorgrader	Doktorgrads- hyppighet (%)
U&H-stipendiat	207	114	55
NAVF-stipendiat	211	112	53
NLVF-stipendiat	34	24	71
NTNF-stipendiat	62	27	44
NFFR-stipendiat	28	8	29
Sum "rene" stipendiater	542	285	53
NAVF-prosjektstip.	56	17	30
Andre stipendiater	234	91	39
U&H-vit.ass	825	254	31
NAVF-vit.ass	204	58	28
NLVF-vit.ass	66	31	47
NTNF-vit.ass	24	6	25
NFFR-vit.ass	13	4	(31)
Andre vit.ass	275	54	20
Sum øvrige rekutter	1 697	515	30
Totalt	2 239	800	36

Kilde: Forskerpersonal- og doktorgradsregistrene, NAVF-U

Tabell 4 Nye U&H- og forskningsrådsstipendiater i U&H- og instituttsektoren i perioden 1980-1989. Antall stipendiater, antall avlagte doktorgrader pr. 31.12.1992, og doktorgradshyppigheter (%), etter fagområde og finansieringskilde.

Fagområde	Alle			NAVF-finansierte		
	Antall nye stipendiater	Antall doktorgrader pr. 1992	Doktorgradshyppighet (%)	Antall nye stipendiater	Antall doktorgrader pr. 1992	Doktorgradshyppighet (%)
Humaniora	252	68	27	177	52	29
Samfunnsvitenskap	426	76	18	153	31	20
Matematikk/ naturvitenskap	500	197	39	156	69	44
Medisin	395	176	45	254	127	50
Teknologi	245	154	63	8	3	(..)
Landbruksfag	149	66	44	2	0	(..)
Uspesifisert	7	2	(..)	2	1	(..)
Totalt	1 974	739	37	752	283	38

Kilde: Forskerpersonal- og doktorgradsregistrene, NAVF-U

Særlig landbruksfag, men også medisin og teknologi ligger klart over gjennomsnittet; humaniora og samfunnsvitenskap ligger klart under. Naturvitenskap har en ganske gjennomsnittlig hyppighet.

Mer poengtert kan vi si følgende for U&H- og forskningsrådsstipendiatene samlet i årskullene 1980-83, vi finner følgende klare forskjeller:

1. Fire av fem i landbruksfag har tatt doktorgrad.
2. Tre av fire stipendiater i teknologi har tatt doktorgrad.
3. To av tre stipendiater i medisin har tatt doktorgrad.
4. Halvparten av stipendiatene i matematikk/naturvitenskap har tatt doktorgrad.
5. To av fem stipendiater i humaniora har tatt doktorgrad.
6. Hver fjerde stipendiat i samfunnsvitenskap har tatt doktorgrad.

For de NAVF-finansierte stipendiatene ser vi følgende. Den totale doktorgradshyppigheten, 53 prosent, er også den totale doktorgradshyppigheten for NAVF-stipendiatene. I humaniora og samfunnsvitenskap er doktorgradshyppighetene som for de tilsvarende totale stipendiatgruppene. I både naturvitenskap og medisin er doktorgradshyppighetene langt høyere for NAVF-stipendiatene.

Vi har også gjort tilsvarende, men langt mer detaljerte analyser som i Tabell 4 og 5 for alle rekrutteringsstillingene samlet, se Tabell V.1 og V.2 i Tabellvedlegget. Hovedtrekkene ved analysene er de samme - med to viktige forskjeller. I alle de fire fagområdene som NAVF hadde et særlig ansvar for, har de NAVF-finansierte høyere doktorgradshyppighet. Det gjelder i begge analysene. I teknologi er det særlig stipendiatene som har en høy doktorgradshyppighet.

9 FORSKJELLER MELLOM KVINNER OG MENN

Sentrale forskningspolitiske målsetninger er å få flere kvinner til å gå inn i forskning og å få flere kvinnelige forsker-rekrutter til å ta doktorgrad. Hvordan blir bildet når vi foretar tilsvarende analyser som i Tabell 4 og 5 for mannlige og kvinnelige stipendiater for seg innen de enkelte fagområder? Analysene er gjort i Tabell 6 og 7.

For alle stipendiatene ser vi at i hvert fagområde har menn høyere doktorgradshyppighet enn kvinner (Tabell 6). Det samme gjelder for NAVF-stipendiatene. Både for menn og kvinner i de enkelte fagområder har NAVF-stipendiatene noe høyere doktorgradshyppighet, med kvinner i humaniora og samfunnsvitenskap som unntak, her er %-andelene ganske like.

For stipendiatene fra perioden 1980-83 finner vi følgende, se Tabell 7. Mønsteret i doktorgradshyppighet for menn og kvinner totalt er tilsvarende som for Tabell 6 - med kvinnelige stipendiater i mat.nat. som unntak, her har to av tre tatt doktorgrad.

For NAVF-stipendiater er mønsteret for menn med et unntak det samme som påpekt i forbindelse med Tabell 6, NAVF-stipendiatene har noe høyere doktorgradshyppighet; unntaket er samfunnsvitenskap. Det er få kvinnelige NAVF-stipendiater i de ulike fagområder for denne perioden, spesielt i samfunnsvitenskap og mat.nat., noe generelt mønster kan vanskelig påpekes. Gjennomsnittlig sett har kvinnelige NAVF-stipendiater litt høyere doktorgradshyppighet enn alle kvinnelige stipendiater samlet.

Tabell 5 Nye U&H- og forskningsrådsstipendiater i U&H- og instituttsektoren i perioden 1980-1983. Antall stipendiater, antall avlagte doktorgrader pr. 31.12.1992, og doktorgradshyppigheter (%), etter fagområde og finansieringskilde.

Fagområde	Alle			NAVF-finansierte		
	Antall nye stipendiater	Antall doktorgrader pr. 1992	Doktorgradshyppighet (%)	Antall nye stipendiater	Antall doktorgrader pr. 1992	Doktorgradshyppighet (%)
Humaniora	85	32	38	67	25	37
Samfunnsvitenskap	104	27	26	42	11	26
Matematikk/ naturvitenskap	120	62	52	26	18	69
Medisin	117	79	68	73	56	77
Teknologi	83	60	72	2	1	(..)
Landbruksfag	29	23	79	0	-	-
Uspesifisert	4	2	(..)	1	1	(..)
Totalt	542	285	53	211	112	53

Kilde: Forskerpersonal- og doktorgradsregistrene, NAVF-U

Tabell 6 Nye U&H- og forskningsrådsstipendiater i U&H- og instituttsektoren i perioden 1980-1989. Antall stipendiater og doktorgradshyppigheter (%) pr. 31.12.1992 etter fagområde, kjønn og finansieringskilde.

Fagområde	Alle				NAVF-finansierte			
	Antall nye stipendiater		Doktorgradshyppighet (%)		Antall nye stipendiater		Doktorgradshyppighet (%)	
	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner
Humaniora	154	98	30	22	109	68	34	22
Samfunnsvitenskap	286	140	19	16	90	63	22	17
Matematikk/- naturvitenskap	373	127	42	33	107	49	48	37
Medisin	242	153	56	26	160	94	61	32
Teknologi	210	35	67	37	7	1	(..)	(..)
Landbruksfag	90	59	56	27	1	1	(..)	(..)
Uspesifisert	5	2	(..)	(..)	2	0	(..)	-
Totalt	1 360	614	43	25	476	276	44	27

Kilde: Forskerpersonal- og doktorgradsregistrene, NAVF-U

Vi har også utført tilsvarende analyser som i Tabell 6 og 7 for alle rekrutteringsstillingene samlet, fordelt på fagområde og kjønn, se Tabell V.3 og V.4 i Tabellvedlegget. Hovedtrekkene er tilsvarende, men resultatene er mer entydige. I alle kombinasjonene av menn/kvinner og fagområde har de NAVF-finansierte forskerrekruttene høyere doktorgradshyppighet enn de tilsvarende forskerrekruttene samlet; størrelsen på forskjellene varierer.

10 FORSKERREKRUTTERING OG FORSKERKARRIERE

Forskningsråd og læresteder har bl.a som formål å drive forskerrekruttering og å sørge for forskeropplæring. Forskeropplæring og forskerutdanning kan nedfelle seg i en doktorgrad; dette har vi tatt opp foran.

Doktorgrad er en sertifisering og et synlig bevis på noe en har fullført. Men kanskje vel så viktig i en forskerrekrutteringssammenheng er spørsmålet: har forskerrekruttene kvalifisert seg til en forskerkarriere i løpet av en rekrutteringsperiode? Hver forskerrekruttene i løpet av en slik periode sin kompetanse minst til det ønskede nivå?

Spørsmålet er vanskelig å belyse. Den eneste formelle måten å få vurdert sin faglige kompetanse er ved å søke en forskerstilling - hvis en slik skulle være ledig. Bare en søker kan få en stilling, mange kan bli funnet kompetente. Antallet ledige stillinger pga. vekst, aldersavgang, mobilitet kan variere mye fra disiplin til disiplin over f.eks. en 5 årsperiode. Ledighet kan avhenge av hva som er satsings- og forskningspolitiske utbyggingsområder i perioden.

Tabell 7 Nye U&H- og forskningsrådsstipendiater i U&H- og instituttsektoren i perioden 1980-1983. Antall stipendiater og doktorgradshyppigheter (%) pr. 31.12.1992 etter fagområde, kjønn og finansieringskilde.

Fagområde	Alle				NAVF-finansierte			
	Antall nye stipendiater		Doktorgradshyppighet (%)		Antall nye stipendiater		Doktorgradshyppighet (%)	
	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner
Humaniora	54	31	39	35	45	22	42	27
Samfunnsvitenskap	82	22	28	18	33	9	24	(..)
Matematikk/- naturvitenskap	102	18	49	(67)	20	6	65	(..)
Medisin	85	32	74	50	56	17	79	(71)
Teknologi	71	12	75	(58)	2	0	(..)	-
Landbruksfag	22	7	82	(..)	0	0	-	-
Uspesifisert	3	1	(..)	(..)	1	0	(..)	-
Totalt	419	123	55	45	157	54	55	48

Kilde: Forskerpersonal- og doktorgradsregistrene, NAVF-U

Å belyse forskerkarrierer kan gi et enkelt inntak til å se om forskerrekrutter kvalifiserer seg til forskerstillinger i løpet av en rekrutteringsperiode, og om ulike finansieringskilder "velger" ut nye forskerrekrutter med samme "grad av suksess" - sett på en slik måte. Det vi ikke fanger opp med en slik vinkling er bl.a. en belysning av hvor mange som totalt sett oppnår ønskelig kompetansenivå - innen gitte tidsperioder.

Å vinkle problemstillingen på denne måten betyr også at analyser bør avgrenses, ikke alle årskullene på 1980-tallet vil her være like interessante å studere. De forskerkarrieredata vi pr. i dag har tilgjengelige, er fram til 1991. Vi velger å se nærmere på årskullene 1980-83, hva har skjedd med dem i forskerkarrieresammenheng? Hva er deres status i forskningssektoren 8 år eller mer etter at de begynte som forskerrekrutter - i 1991?

Mht. forskerkarriere velger vi å gjøre en nokså grov analyse, vi deler den senere forskerkarrieren i tre kategorier: 1. forskerstilling i U&H-sektoren, 2. forskerstilling i instituttsektoren, 3. "ikke FoU-stilling"/andre typer stillinger; dvs. en restkategori i forhold til de to andre. Hva denne restkategorien inneholder, har vi ikke oversikt over.

Vi presenterer to analyser; en for forskerkarrieren for alle U&H- og forskningsstipendiater i ulike fagområder, Tabell 8, og en tilsvarende hvor vi ser på menn og kvinner for seg, Tabell 9A og 9B. Som en del av analysene ser vi også spesielt på de NAVF-finansierte rekruttene.

Det generelle mønsteret (Tabell 8) er at litt over halvdelen av stipendiatene fra disse årskullene er i forskerstilling i 1991, det gjelder også for NAVF-stipendiatene. Dette tallet varierer noe med fagområdet, det gjør også andelene som har gått inn i hhv. U&H- og instituttsektoren. Generelt har noen flere av NAVF-stipendiater stilling i U&H-sektoren.

Tabell 8 Nye U&H- og forskningsrådsstipendiater i U&H- og instituttsektoren i perioden 1980-1983 etter fagområde, finansieringskilde og sektor i 1991. Prosent.

Sektor 1991	Fagområde							Alle
	HUM	SV	MN	MED	TK	LBR	Uspes	
Alle								
U&H-sektor	40	37	26	48	20	31	(..)	34
Instituttsektor	18	15	23	5	29	31	(..)	18
Ikke FoU-stilling	42	48	52	47	51	38	(..)	47
Totalt	100	100	101	100	100	100	(..)	99
(N)	(85)	(104)	(120)	(117)	(83)	(29)	((4))	(542)
NAVF-finansierte								
U&H-sektor	34	36	35	49	(..)	-	(..)	40
Instituttsektor	21	21	19	4	(..)	-	(..)	16
Ikke FoU-stilling	45	43	46	47	(..)	-	(..)	45
Totalt	100	100	100	100	(..)	-	(..)	101
(N)	(67)	(42)	(26)	(73)	((2))	-	((1))	(211)

Merknad: "Ikke FoU-stilling" gjelder i U&H- og instituttsektoren.

Kilde: Forskerpersonal- og doktorgradsregistrene, NAVF-U

Innen de fire hovedområdene NAVF spesielt hadde et ansvar for, er mønsteret det samme for NAVFs stipendiater som for alle stipendiatene - med unntak av mat.nat.fagene. Innen mat.nat.-fagene har langt flere av NAVFs stipendiater stilling i U&H-sektoren - og færre i instituttsektoren - enn for mat.nat. stipendiatene samlet sett.

Hvordan blir bildet når vi ser på forskerkarrierene for menn og kvinner for seg? Se Tabell 9A og 9B.

For mannlige stipendiater separat (Tabell 9A) er mønsteret det samme som for alle stipendiatene.

For kvinnelige stipendiater separat (Tabell 9B) er mønstrene totalt sett omtrent de samme, dvs. hvor mange som har stilling i ulike sektorer, og hvor mange som er i kategorien "Ikke FoU-stilling". I sammenlikningen mellom alle kvinnelige stipendiater og NAVFs stipendiater må mønsteret sies å være forholdsvis likt i humaniora - det lave antallet kvinner tatt i betraktning; i samfunnsvitenskap og mat.nat.fagene er det for få kvinnelige NAVF-stipendiater til meningsfulle sammenlikninger; i medisin er det en klar tendens til at de NAVF-finansierte kvinnene oftere fortsetter i forskningssystemet.

Sammenlikner vi menn og kvinner totalt, dvs. Tabell 9A og 9B holdt mot hverandre, er hovedmønsteret likheten i andelene som går til de ulike kategoriene.

Vi har også gjort tilsvarende analyser som i Tabell 8 og 9A og 9B for alle rekrutteringsstillinger (stipendiater og vit.ass.-er.), se Tabell V.5 og V.6A og V.6B i Tabellvedlegget. Hovedmønsteret er at flere forlater forskningssystemet, færre er i forskerstillinger i U&H-sektoren, de NAVF-finansierte "gjør det bedre" enn hele rekrutteringsgruppen. Mønsteret er omtrent tilsvarende innen alle NAVFs fire fagområder.

Tabell 9A Nye U&H- og forskningsrådsstipendiater i U&H- og instituttsektoren i perioden 1980-1983 etter fagområde, finansieringskilde og sektor i 1991. Menn. Prosent.

Sektor 1991	Fagområde							Alle
	HUM	SV	MN	MED	TK	LBR	Uspes	
Alle								
U&H-sektor	43	35	25	46	24	41	(..)	34
Instituttsektor	17	18	25	5	28	23	(..)	19
Ikke FoU-stilling	41	46	50	49	48	36	(..)	47
Totalt	101	99	100	100	100	100	(..)	100
(N)	(54)	(82)	(102)	(85)	(71)	(22)	((3))	(419)
NAVF-finansierte								
U&H-sektor	38	30	40	45	(..)	-	(..)	39
Instituttsektor	20	24	20	4	(..)	-	(..)	16
Ikke FoU-stilling	42	45	40	52	(..)	-	(..)	45
Totalt	100	99	100	101	(..)	-	(..)	100
(N)	(45)	(33)	(20)	(56)	((2))	-	((1))	(157)

Merknad: "Ikke FoU-stilling" gjelder i U&H- og instituttsektoren.

Kilde: Forskerpersonal- og doktorgradsregistrene, NAVF-U

Tabell 9B Nye U&H- og forskningsrådsstipendiater i U&H- og instituttsektoren i perioden 1980-1983 etter fagområde, finansieringskilde og sektor i 1991. Kvinner. Prosent.

Sektor 1991	Fagområde							Alle
	HUM	SV	MN	MED	TK	LBR	Uspes	
Alle								
U&H-sektor	35	41	(28)	53	(0)	(..)	(..)	35
Instituttsektor	19	5	(11)	6	(33)	(..)	(..)	15
Ikke FoU-stilling	45	55	(61)	41	(67)	(..)	(..)	50
Totalt	99	101	(100)	100	(100)	(..)	(..)	100
(N)	(31)	(22)	((18))	(32)	((12))	((7))	((1))	(123)
NAVF-finansierte								
U&H-sektor	27	(..)	(..)	(65)	-	-	-	43
Instituttsektor	23	(..)	(..)	(6)	-	-	-	15
Ikke FoU-stilling	50	(..)	(..)	(29)	-	-	-	43
Totalt	100	(..)	(..)	(100)	-	-	-	101
(N)	(22)	((9))	((6))	((17))	-	-	-	(54)

Merknad: "Ikke FoU-stilling" gjelder i U&H- og instituttsektoren.

Kilde: Forskerpersonal- og doktorgradsregistrene, NAVF-U

Når det gjelder mannlige og kvinnelige forskerrekutter, bør et funn trekkes fram. NAVFs satsing på kvinnelige forskerrekutter i samfunnsvitenskap i perioden 1980-83 har særlig vært på vit.ass. og ikke stipendiatstillinger; to av fem av disse forskerrekuttene finansiert av NAVF har forskerstilling i U&H-sektoren i 1991. Dessuten, kvinnelige medisinere finansiert av NAVF har en meget høy andel i U&H-sektoren i 1991.

11 HVEM FINANSIERER DOKTORGRADENE? ET OVERSYN OVER DE SISTE 5 ÅR

Å avlegge doktorgrad tar tid, ofte lang tid. Doktorander har ofte hatt flere ulike finansieringskilder og kan ha innehatt en rekke ulike stillinger før doktorgraden avlegges. Forskningsråd og læresteder synes ofte å like å påpeke at det var dem som oppdaget talentene, at det var takket være dem veien mot en doktorgrad ble fullført.

Hvem som bør ha æren for en doktorgrad - utenom doktoranden selv og eventuelt prosjektleder/veileder - kan være vanskelig å bedømme. Et spørsmål kan vi belyse: hvilke finansieringskilder er "delaktige i" doktorgradene?

Hvis vi avgrenser oss til de siste 5 års doktorgrader (1988-92), har vi gjennom Forskerpersonalregisteret mulighet til å se hvilke forskningsstillinger og finansieringskilder den enkelte doktorand har vært i eller innom i perioden fra 1977 t.o.m. 1991. En slik vinkling gir et grovt bilde av ulike finansieringskilder og deres viktighet.

Tabell 10 viser en oversiktsanalyse for alle doktorgradene, nye og gamle. Alderen og når i karrieren en doktorgrad tas er forskjellig for nye og gamle doktorgrader. Totalt sett peker fem hovedfinansieringskilder seg ut, med over 20 %, men med ulik viktighetsgrad innen ulike fagområder. I humaniora, samfunnsvitenskap, mat.nat.fag og medisin er de store finansieringskildene: NAVFs rekrutteringsstillinger, lærestedenes

egne rekrutteringsstillinger, samt andre stillinger ved lærestedene. I mat.nat. og samfunnsvitenskap er dessuten forskerstilling i instituttsektoren og "annen finansiering" viktig, i medisin rekrutteringsstillinger med "annen finansiering". I teknologi er lærestedenes rekrutteringsstilling og forskerstillinger i instituttsektoren viktigst. I landbruksfag er særlig rekrutteringsstilling fra NLVF viktig, også stillinger finansiert av lærestedene, samt forskerstillinger i instituttsektoren.

Tabell 10 gir summarisk informasjon for stillinger fra den enkelte finansieringskilde. Tabell 11 gir langt mer detaljert informasjon, og viser også, om enn indirekte, at mange doktorander har hatt mer enn en rekrutteringsstilling. I tillegg til kommentarene knyttet til Tabell 10 kan følgende påpekes. Nærmere annenhver doktorand i humaniora og samfunnsvitenskap har fast U&H-stilling. Lærestedenes vit.ass.stillinger har vært særlig viktige mht. doktorgrader i mat.nat. og teknologi. I medisin har nesten hver tredje doktorand hatt legestilling; dessuten, i medisin har omtrent hver 10. doktorand vært studentstipendiat.

Tabell 10 og 11 gir analyser for både nye og gamle doktorgrader samlet. I Tabellvedlegget, Tabell V.7A, V.7B, V.8A og V.8B har vi gjort tilsvarende analyser for gamle og nye doktorgrader separat. Hvor mange nye og gamle doktorgrader som er avlagt, varierer fra fagområde til fagområde. Uten å gå inn på det enkelte fagområdet, er forskjellene mht. finansieringskilder og deres viktighet mellom nye og gamle grader i stort følgende. NAVFs rekrutteringsstillinger har langt større plass i de gamle enn i de nye doktorgradene; men forskjellene blir ikke så store når vi kontrollerer for fagområde (jf. landbruk og teknologi). Lærestedenes egne rekrutteringsstillinger er tyngre representert i de nye enn i

Tabell 10 Doktorander kreert i Norge i 5-års-perioden 1988-1992 etter fagområde for doktorgrad og foregående FoU-karriere. Prosentandeler.

Foregående FoU-karriere	Fagområde for doktorgrad						Alle
	HUM	SV	MN	MED	TK	LBR	
Rekrutteringsstilling NAVF	52	36	27	33	6	1	25
Rekrutteringsstilling NTNF	-	1	10	1	22	1	8
Rekrutteringsstilling NLVF	-	3	2	0	0	61	7
Rekrutteringsstilling NFFR	-	1	7	-	1	-	2
Rekrutteringsstilling NORAS	1	1	-	1	-	-	0
Rekrutteringsstilling U&H	45	39	40	21	48	24	35
Rekrutteringsstilling, annen finans.	4	21	19	32	21	17	22
Annen stilling, NAVF-finansiering	14	9	4	7	2	1	5
Annen U&H-stilling	55	48	20	49	16	28	33
FoU-stilling, instituttsektor	11	27	24	6	42	29	23
Ikke registrert i FoU-stilling	6	7	7	7	9	6	7
(N)	(132)	(198)	(491)	(489)	(393)	(177)	(1880)

Merknader:

1. Prosentandelene summerer til mer enn 100 fordi mange har vært tilsatt i flere stillingstyper.
2. Rekrutteringsstillinger finansiert av NAVF er inklusive studentstipendiater.
3. FoU-karriere gjelder tidsrommet fra 1977 til avlagt grad og omfatter FoU-karriere i U&H og instituttsektoren.
4. Rekrutteringsstilling gjelder både i U&H- og instituttsektoren.

Kilde: Forskerpersonal- og doktorgradsregistrene, NAVF-U

Tabell 11 Doktorander kreert i Norge i 5-års-perioden 1988-1992 etter fagområde for doktorgrad og foregående FoU-karriere. Prosentandeler.

Foregående FoU-karriere	Fagområde for doktorgrad						Alle
	HUM	SV	MN	MED	TK	LBR	
NAVF-stipendiat	45	30	20	27	4	1	19
NAVF-vit.ass.	11	8	12	2	4	1	6
NAVF-prosjektstipendiat	2	4	0	0	-	-	1
NAVF-studentstipendiat	2	1	-	10	-	-	3
NTNF-stipendiat	-	1	9	1	20	1	7
NTNF-vit.ass	-	-	2	-	3	-	1
NLVF-stipendiat	-	3	2	0	0	47	5
NLVF-vit.ass	-	1	0	-	-	28	3
NFFR-stipendiat	-	1	6	-	1	-	2
NFFR-vit.ass	-	-	2	-	0	-	0
NORAS-stipendiat	-	1	-	0	-	-	0
NORAS-vit.ass	1	1	-	0	-	-	0
U&H-stipendiat	32	30	21	10	27	11	20
U&H-vit.ass	18	21	31	11	33	16	23
Stipendiat, annen finansiering	2	12	13	29	20	6	17
Vit.ass, annen finansiering	2	12	7	4	1	12	6
Annen stilling, NAVF-finansiering	14	9	4	7	2	1	5
Fast U&H-stilling	51	43	13	20	9	15	20
Legestilling	-	1	-	31	-	-	8
Ekstern stilling, U&H-sektor	7	7	8	7	8	15	8
FoU-stilling, instituttsektor	11	27	24	6	42	29	23
Ikke registrert i FoU-stilling	6	7	7	7	9	6	7
(N)	(132)	(198)	(491)	(489)	(393)	(177)	(1880)

Merknader: 1. Prosentandelene summerer til mer enn 100 fordi mange har vært tilsatt i flere stillingstyper.
 2. Rekrutteringsstillinger finansiert av NAVF er inklusive studentstipendiater.
 3. FoU-karriere gjelder tidsrommet fra 1977 til avlagt grad og omfatter FoU-karriere i U&H- og instituttsektoren.
 4. Rekrutteringsstilling gjelder både i U&H- og instituttsektoren.

Kilde: Forskerpersonal- og doktorgradsregistrene, NAVF-U

de gamle doktorgradene. Faste stillinger i U&H-sektoren er langt tyngre representert i de gamle enn i de nye doktorgradene; for forskerstillinger i instituttsektoren er det omvendt.

12 AVSLUTNING

Hvis vi avslutningsvis - for vår sammenheng - skal forsøke å trekke tråder tilbake til debatten om arbeidsdelingen mellom forskningsråd og læresteder og dermed til hvordan forskerrekutter "bør" utvelges, kan vi trekke følgende tentative konklusjon.

Forskningsråd gjennom sine nasjonale stipendordninger og nasjonale konkurranse om stipend, synes å gjøre det "bedre" - i betydningen høyere doktorgradshyppighet og mer forskningsorienterte karrierer, enn lærestedene selv, hvor utvelgelsesprinsippene sannsynligvis nærmer seg mer det motsatte i praksis - om ikke i prinsippet. Det er sannsynligvis riktig å hevde at forskningsråd(ene)s utvelgelsessystem ligger tettere opp til for forskningens tradisjonelle "referee"-system enn hva som er tilfelle på lærestedene.

Vår tentative konklusjon her er basert på ganske grove statistiske analyser. Konklusjonen fortjener en bedre tilrettelagt - og skreddersydd - undersøkelse før den eventuelt gis praktisk betydning av noen størrelsesorden.

REFERANSER

Hovedkomiteen for norsk forskning, Forskerrekruttering og forskerutdanning (Melding nr. 2, Oslo: 1968)

Olsen, Terje Bruen (1988): Doktorgrader i Norge. Oslo, NAVFs utredningsinstitutt, Notat 8/88. (Ajourført med tabellsamling, 1990)

St. meld. nr. 28 (1988-89): Om forskning. Oslo, Kultur- og vitenskapsdepartementet, 1989

St. meld. nr. 36 (1992-93): Forskning for fellesskapet. Om forskning. Kirke-, utdannings- og vitenskapsdepartementet

Teigen, Mari og Olaf Tvede (1993): Framtid i forskningen? En undersøkelse av kvinnelige og mannlige forskerrekruiters situasjon og karriereveier. Oslo, NAVFs utredningsinstitutt, Rapport 6/93

Tvede, Olaf (1990): Nærlys på forskerrekruiteringen. Oslo, NAVFs utredningsinstitutt, Rapport 1/90

Tvede, Olaf (1992): Forskerrekruttering og forskerutdanning: fortsatt vekst? Oslo, NAVFs utredningsinstitutt, Rapport 6/92

"forskrek.tab"

TABELLVEDLEGG

Tabell V.1 Nye forskerrekutter (stipendiater og vit.ass.er) i U&F- og instituttsektoren i perioden 1980-1989. Antall rekrutter, antall avlagte doktorgrader pr. 31.12.1992 og doktorgradshyppigheter (%), etter fagområde og finansieringskilde.

Fagområde	Alle			NAVF-finansierte		
	Antall nye rekrutter	Antall doktorgrader pr. 1992	Doktorgradshyppighet (%)	Antall nye rekrutter	Antall doktorgrader pr. 1992	Doktorgradshyppighet (%)
Humaniora	497	90	18	253	63	25
Samfunnsvitenskap	1 464	165	11	298	52	17
Matematikk/ naturvitenskap	1 789	598	33	347	139	40
Medisin	1 079	435	40	307	146	48
Teknologi	1 029	305	30	16	7	(44)
Landbruksfag	378	155	41	2	0	(..)
Uspesifisert	25	2	8	2	1	(..)
Totalt	6 261	1 750	28	1 225	408	33

Kilde: Forskerpersonal- og doktorgradsregistrene, NAVF-U

Tabell V.2 Nye forskerrekrutter (stipendiater og vit.ass.er) i U&H- og instituttsektoren i perioden 1980-1983. Antall rekrutter , antall avlagte doktorgrader pr. 31.12.1992 og doktorgradshyppigheter (%), etter fagområde og finansieringskilde.

Fagområde	Alle			NAVF-finansierte		
	Antall nye rekrutter	Antall doktorgrader pr. 1992	Doktorgradshyppighet (%)	Antall nye rekrutter	Antall doktorgrader pr. 1992	Doktorgradshyppighet (%)
Humaniora	210	48	23	116	35	30
Samfunnsvitenskap	503	80	16	132	29	22
Matematikk/ naturvitenskap	606	251	41	116	54	47
Medisin	378	210	56	103	67	65
Teknologi	382	130	34	3	1	(..)
Landbruksfag	155	79	51	0	-	-
Uspesifisert	5	2	(..)	1	1	(..)
Totalt	2 239	800	36	471	187	40

Kilde: Forskerpersonal- og doktorgradsregistrene, NAVF-U

Tabell V.3 Nye forskerrekrutter (stipendiater og vit.ass.er) i U&H- og instituttsektoren i perioden 1980-1989. Antall rekrutter og doktorgradshyppigheter (%) pr. 31.12.1992 etter fagområde, kjønn og finansieringskilde.

Fagområde	Alle				NAVF-finansierte			
	Antall nye rekrutter		Doktorgradshyppighet (%)		Antall nye rekrutter		Doktorgradshyppighet (%)	
	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner
Humaniora	276	221	22	13	150	103	29	18
Samfunnsvitenskap	963	501	13	8	178	120	18	17
Matematikk/- naturvitenskap	1 371	418	35	30	250	97	41	37
Medisin	676	403	50	25	185	122	59	30
Teknologi	900	129	32	16	14	2	(43)	(..)
Landbruksfag	240	138	46	33	1	1	(..)	(..)
Uspesifisert	17	8	(12)	(..)	2	-	(..)	-
Totalt	4 443	1 818	31	20	780	445	38	25

Kilde: Forskerpersonal- og doktorgradsregistrene, NAVF-U

Tabell V.4 Nye forskerrekutter (stipendiater og vit.ass.er) i U&H- og instituttsektoren i perioden 1980-1983. Antall rekrutter og doktorgradshyppigheter (%) pr. 31.12.1992 etter fagområde, kjønn og finansieringskilde.

Fagområde	Alle				NAVF-finansierte			
	Antall nye rekrutter		Doktorgradshyppighet (%)		Antall nye rekrutter		Doktorgradshyppighet (%)	
	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner
Humaniora	126	84	26	18	75	41	35	22
Samfunnsvitenskap	357	146	17	12	89	43	20	26
Matematikk/- naturvitenskap	501	105	41	46	91	25	44	56
Medisin	269	109	62	39	75	28	71	50
Teknologi	349	33	35	27	3	0	(..)	-
Landbruksfag	115	40	50	55	0	0	-	-
Uspesifisert	4	1	(..)	(..)	1	0	(..)	-
Totalt	1 721	518	38	30	334	137	42	35

Kilde: Forskerpersonal- og doktorgradsregistrene, NAVF-U

Tabell V.5 Nye forskerrekrutter (stipendiater og vit.ass.er) i U&H- og instituttsektoren i perioden 1980-1983 etter fagområde, finansieringskilde og sektor i 1991. Prosent.

Sektor i 1991	Fagområde							Alle
	HUM	SV	MN	MED	TK	LBR	Uspes	
Alle								
U&H-sektor	37	26	26	35	12	22	(..)	26
Instituttsektor	13	14	19	12	20	25	(..)	17
Ikke FoU-stilling	50	60	55	54	68	53	(..)	57
Totalt	100	100	100	101	100	100	(..)	100
(N)	(210)	(503)	(606)	(378)	(382)	(155)	((5))	(2239)
NAVF-finansierte								
U&H-sektor	39	35	29	44	(..)	-	(..)	36
Instituttsektor	16	18	24	5	(..)	-	(..)	16
Ikke FoU-stilling	46	47	47	51	(..)	-	(..)	47
Totalt	101	100	100	100	(..)	-	(..)	99
(N)	(116)	(132)	(116)	(103)	((3))	-	((1))	(471)

Merknad: "Ikke FoU-stilling" gjelder i U&H- og instituttsektoren.

Kilde: Forskerpersonal- og doktorgradsregistrene, NAVF-U

Tabell V6.A Nye forskerrekrutter (stipendiater og vit.ass.er) i U&H- og instituttsektoren i perioden 1980-1983 etter fagområde, finansieringskilde og sektor i 1991. Menn. Prosent.

Sektor i 1991	Fagområde							Alle
	HUM	SV	MN	MED	TK	LBR	Uspes	
Alle								
U&H-sektor	40	25	26	34	13	23	(..)	25
Instituttsektor	14	14	20	12	20	23	(..)	17
Ikke FoU-stilling	46	61	54	54	67	55	(..)	58
Totalt	100	100	100	100	100	101	(..)	100
(N)	(126)	(357)	(501)	(269)	(382)	(115)	((4))	(1721)
NAVF-finansierte								
U&H-sektor	44	33	32	40	(..)	-	(..)	37
Instituttsektor	15	19	25	5	(..)	-	(..)	17
Ikke FoU-stilling	41	48	43	55	(..)	-	(..)	46
Totalt	100	100	100	100	(..)	-	(..)	100
(N)	(75)	(89)	(91)	(75)	((3))	-	((1))	(334)

Merknad: "Ikke FoU-stilling" gjelder i U&H- og instituttsektoren.

Kilde: Forskerpersonal- og doktorgradsregistrene, NAVF-U

Tabell V6.B Nye forskerrekrutter (stipendiater og vit.ass.er) i U&H- og instituttsektoren i perioden 1980-1983 etter fagområde, finansieringskilde og sektor i 1991. Kvinner. Prosent.

Sektor i 1991	Fagområde							Alle
	HUM	SV	MN	MED	TK	LBR	Uspes	
Alle								
U&H-sektor	32	29	28	37	9	20	(..)	29
Instituttsektor	12	14	13	10	15	33	(..)	14
Ikke FoU-stilling	56	58	59	53	76	48	(..)	57
Totalt	100	101	100	100	100	101	(..)	100
(N)	(84)	(146)	(105)	(109)	(33)	(40)	((1))	(518)
NAVF-finansierte								
U&H-sektor	29	40	20	54	-	-	-	36
Instituttsektor	17	16	20	4	-	-	-	15
Ikke FoU-stilling	54	44	60	43	-	-	-	50
Totalt	100	100	100	101	-	-	-	101
(N)	(41)	(43)	(25)	(28)	-	-	-	(137)

Merknad: "Ikke FoU-stilling" gjelder i U&H- og instituttsektoren.

Kilde: Forskerpersonal- og doktorgradsregistrene, NAVF-U

Tabell V.7A Doktorander kreert i Norge i 5-års-perioden 1988-1992 etter fagområde for doktorgrad og foregående FoU-karriere. Gamle doktorgrader. Prosentandeler.

Foregående FoU-karriere	Fagområde for doktorgrad						Alle
	HUM	SV	MN	MED	TK	LBR	
Rekrutteringsstilling NAVF	52	45	21	33	(12)	-	34
Rekrutteringsstilling NTNF	-	1	2	1	(18)	-	2
Rekrutteringsstilling NLVF	-	-	2	-	(6)	40	1
Rekrutteringsstilling NFFR	-	-	12	-	-	-	2
Rekrutteringsstilling NORAS	1	-	-	1	-	-	0
Rekrutteringsstilling U&H	43	27	39	20	(29)	25	27
Rekrutteringsstilling, annen finans.	3	18	15	33	(29)	10	24
Annen stilling NAVF-finansiering	13	16	7	7	-	-	8
Annen U&H-stilling	56	68	33	50	(29)	65	50
FoU-stilling, instituttsektor	11	24	32	6	(53)	45	14
Ikke registrert i FoU-stilling	6	5	11	8	(29)	-	8
(N)	(108)	(95)	(121)	(476)	((17))	20	(837)

Merknader:

1. Prosentandelene summerer til mer enn 100 fordi mange har vært tilsatt i flere stillingstyper.
2. Rekrutteringsstillinger finansiert av NAVF er inklusive studentstipendiater.
3. FoU-karriere gjelder tidsrommet fra 1977 til avlagt grad og omfatter FoU-karriere i U&H- og Instituttsektoren.
4. Rekrutteringsstilling gjelder både i U&H- og instituttsektoren, omlag 89 prosent er i U&H-sektor.

Kilde: Forskerpersonal- og doktorgradsregistrene, NAVF-U

Tabell V.7B Doktorander kreert i Norge i 5-års-perioden 1988-1992 etter fagområde for doktorgrad og foregående FoU-karriere. Nye doktorgrader. Prosentandeler.

Foregående FoU-karriere	Fagområde for doktorgrad						Alle
	HUM	SV	MN	MED	TK	LBR	
Rekrutteringsstilling NAVF	50	28	29	(31)	6	1	17
Rekrutteringsstilling NTNF	-	1	12	-	23	1	13
Rekrutteringsstilling NLVF	-	6	2	(8)	-	64	11
Rekrutteringsstilling NFFR	-	2	6	-	1	-	2
Rekrutteringsstilling NORAS	-	2	-	-	-	-	0
Rekrutteringsstilling U&H	54	50	41	(62)	49	24	42
Rekrutteringsstilling annen finans.	8	23	20	(15)	20	18	20
Annen stilling NAVF-finansiering	17	3	3	(8)	2	1	3
Annen U&H-stilling	46	29	16	(15)	16	24	19
FoU-stilling, instituttsektor	8	29	22	(8)	42	27	30
Ikke registrert i FoU-stilling	4	9	6	-	9	6	7
(N)	(24)	(103)	(370)	((13))	(376)	(157)	(1043)

Merknader:

1. Prosentandelene summerer til mer enn 100 fordi mange har vært tilsatt i flere stillingstyper.
2. Rekrutteringsstillinger finansiert av NAVF er inklusive studentstipendiater.
3. FoU-karriere gjelder tidsrommet fra 1977 til avlagt grad og omfatter FoU-karriere i U&H- og instituttsektoren.
4. Rekrutteringsstilling gjelder både i U&H- og instituttsektoren, ca. 87 prosent er i U&H-sektor.

Kilde: Forskerpersonal- og doktorgradsregistrene, NAVF-U

Tabell V.8A Doktorander kreert i Norge i 5-års-perioden 1988-1992 etter fagområde for doktorgrad og foregående FoU-karriere. Gamle doktorgrader. Prosentandeler.

Foregående FoU-karriere	Fagområde for doktorgrad						Alle
	HUM	SV	MN	MED	TK	LBR	
NAVF-stipendiat	46	35	12	28	-	-	27
NAVF-vit.ass.	11	12	11	2	(12)	-	6
NAVF-prosjektstipendiat	3	7	1	0	-	-	2
NAVF-studentstipendiat	1	-	-	10	-	-	6
NTNF-stipendiat	-	1	2	1	(18)	-	2
NTNF-vit.ass	-	-	1	-	-	-	0
NLVF-stipendiat	-	-	2	-	(6)	25	1
NLVF-vit.ass	-	-	-	-	-	25	1
NFFR-stipendiat	-	-	8	-	-	-	1
NFFR-vit.ass	-	-	5	-	-	-	1
NORAS-stipendiat	-	-	-	0	-	-	0
NORAS-vit.ass	1	-	-	0	-	-	0
U&H-stipendiat	29	16	17	10	(18)	5	14
U&H-vit.ass	19	16	27	11	(18)	20	15
Stipendiat, annen finansiering	2	9	9	29	(24)	-	20
Vit.ass, annen finansiering	1	12	8	4	(6)	10	6
Annen stilling NAVF-finansiering	13	16	7	7	-	-	8
Fast stilling, U&H-sektor	54	61	20	20	(18)	50	30
Legestilling	-	2	-	32	-	-	18
Ekstern stilling, U&H-sektor	6	9	17	7	(18)	25	9
FoU-stilling, instituttsektor	11	24	32	6	(53)	45	14
Ikke registrert i FoU-stilling	6	5	11	8	(29)	-	8
(N)	(108)	(95)	(121)	(476)	((17))	(20)	(837)

Merknader: 1. Prosentandelene summerer til mer enn 100 fordi mange har vært tilsatt i flere stillingstyper.
 2. Rekrutteringsstillinger finansiert av NAVF er inklusive studentstipendiater.
 3. FoU-karriere gjelder tidsrommet fra 1977 til avlagt grad og omfatter FoU-karriere i U&H- og instituttsektoren.
 4. Rekrutteringsstilling gjelder både i U&H- og instituttsektoren.

Kilde: Forskerpersonal- og doktorgradsregistrene, NAVF-U

Tabell V.8B Doktorander kreert i Norge i 5-års-perioden 1988-1992 etter fagområde for doktorgrad og foregående FoU-karriere. Nye doktorgrader. Prosentandeler.

Foregående FoU-karriere	Fagområde for doktorgrad						Alle
	HUM	SV	MN	MED	TK	LBR	
NAVF-stipendiat	42	25	23	(8)	4	1	13
NAVF-vit.ass.	13	5	12	(23)	3	1	7
NAVF-prosjektstipendiat	-	-	0	-	-	-	0
NAVF-studentstipendiat	4	1	-	-	-	-	0
NTNF-stipendiat	-	1	11	-	20	1	11
NTNF-vit.ass	-	-	3	-	3	-	2
NLVF-stipendiat	-	6	2	(8)	-	50	9
NLVF-vit.ass	-	2	1	-	-	28	5
NFFR-stipendiat	-	2	5	-	1	-	2
NFFR-vit.ass	-	-	1	-	0	-	0
NORAS-stipendiat	-	1	-	-	-	-	0
NORAS-vit.ass	-	1	-	-	-	-	0
U&H-stipendiat	46	43	22	(31)	28	12	25
U&H-vit.ass	13	25	32	(31)	34	15	29
Stipendiat, annen finansiering	4	14	15	(15)	20	7	15
Vit.ass, annen finansiering	4	13	6	-	1	12	6
Annen stilling NAVF-finansiering	17	3	3	(8)	2	1	3
Fast stilling, U&H-sektor	38	27	11	(15)	9	10	12
Legestilling	-	-	-	-	-	-	-
Ekstern stilling, U&H-sektor	13	4	6	-	8	14	8
FoU-stilling, instituttsektor	8	29	22	(8)	42	27	30
Ikke registrert i FoU-stilling	4	9	6	-	9	6	7
(N)	(24)	(103)	(370)	((13))	(376)	(157)	(1043)

Merknader:

1. Prosentandelene summerer til mer enn 100 fordi mange har vært tilsatt i flere stillingstyper.
2. Rekrutteringsstillinger finansiert av NAVF er inklusive studentstipendiater.
3. FoU-karriere gjelder tidsrommet fra 1977 til avlagt grad og omfatter FoU-karriere i U&H- og instituttsektoren.
4. Rekrutteringsstilling gjelder både i U&H- og instituttsektoren.

Kilde: Forskerpersonal- og doktorgradsregistrene, NAVF-U